

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ЯКОСТІ ОСВІТИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЯКОСТІ ОСВІТИ
У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

61002, м. Харків, вул. Чернишевська, 60. тел. +38 098 06 23 619
E-mail: kharkiv@sqe.gov.ua, сайт: www.sqe.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43206800

від 07.10.2021 № 01-25/563
на № _____ від _____

Керівникам місцевих органів
управління у сфері освіти

**Про результати вивчення стану підготовки
закладів освіти до роботи у 2021/2022 навчальному
році та створення у них безпечних умов
для учасників освітнього процесу**

На виконання плану роботи управління Державної служби якості освіти у Харківській області (далі – управління Служби) на 2021 рік, відповідно до пункту 13 статті 4 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» у період з 02.08.2021 по 14.09.2021 управлінням Служби здійснено вивчення стану підготовки закладів дошкільної та загальної середньої освіти Харківської області до роботи у 2021/2022 навчальному році та створення у них безпечних умов для учасників освітнього процесу в 17-ти територіальних громадах із виїздом на місце.

Надсилаємо для ознайомлення та використання в роботі довідку про результати вивчення стану підготовки закладів дошкільної та загальної середньої освіти Харківської області до роботи у 2021/2022 навчальному році та створення у них безпечних умов для учасників освітнього процесу та узагальнену таблицю з переліком закладів освіти, у яких під час відвідування були виявлені проблемні питання та недоліки (додаються).

Звертаємо увагу на необхідність вирішення проблемних питань, що були виявлені під час вивчення стану підготовки закладів дошкільної та загальної середньої освіти Харківської області до роботи у 2021/2022 навчальному році.

Додаток 1: на 7 арк. у 1 прим.

Додаток 2: на 20 арк. 1 прим.

Начальник управління

Вікторія Коваленко 097 232 03 85

Світлана ВОЛЬЯНСЬКА

Додаток 1
до листа управління
Державної служби якості освіти
у Харківській області
від 07.10.2021 № 01-25/563

Довідка

про результати вивчення стану підготовки закладів дошкільної та загальної середньої освіти Харківської області до роботи у 2021/2022 навчальному році та створення у них безпечних умов для учасників освітнього процесу

I. Загальні питання

Вивчення проведено в період з 02.08.2021 по 14.09.2021 у 17-ти територіальних громадах області (Вільхівській, Наталинській, Малоданилівській, Олексіївській сільських, Безлюдівській, Великобурлуцькій, Золочівській, Пісочинській, Роганській, Савинській, Старосалтівській, Чкаловській селищних, Дергачівській, Первомайській, Південній, Харківській, Чугуївській міських громадах), охоплено 36 закладів загальної середньої освіти (29 закладів загальної середньої освіти міської місцевості, 7 – сільської) та 1 заклад дошкільної освіти.

За результатами вивчення встановлено, що у 34 (92 %) закладах освіти наявний наказ «Про підготовку до нового навчального року» та План заходів щодо підготовки закладу освіти до нового навчального року й опалювального сезону.

100 % закладів освіти мають власний вебсайт.

У 3-х (8 %) закладах загальної середньої освіти кількість здобувачів освіти перевищує проєктну потужність (Золочівська, Малоданилівська, Пісочинська селищні громади).

У 2-х закладах загальної середньої освіти Вільхівської сільської громади не всі навчальні приміщення використовуються в освітньому процесі, а у приміщенні Комунального закладу «Вільхівський ліцей Вільхівської сільської ради Харківського району Харківської області» у вересні ще тривали ремонтні роботи.

II. Організація харчування

У переважній більшості закладів освіти організовано харчування для учнів 1-4 класів та 5-11 класів, створено умови для формування культури здорового харчування у здобувачів освіти. Як правило, заклади освіти організовують харчування самостійно в умовах власного харчоблоку, 8 % – за допомогою аутсорсингу.

Відсутні приміщення харчоблоку, їдальні, роздаткових, буфетів у 2-х (5,5 %) закладах загальної середньої освіти (Наталинська сільська та Південна міська громади). У їдальні Комунального закладу «Вільхівський ліцей Вільхівської сільської ради Харківського району Харківської області» у вересні 2021 року не організовано харчування учнів, у т.ч. початкової школи, через продовження ремонтних робіт, а також не визначено форму організації харчування.

Учні Кобзівської гімназії Наталинської сільської ради Красноградського району Харківської області не мають можливості отримувати гарячу їжу в заклад освіти.

У 4-х (12 %) закладах загальної середньої освіти не забезпечено роботу буфету (Вільхівська сільська, Старосалтівська селищна громади).

Майже всі заклади освіти мають централізовані водопостачання та водовідведення, проточну холодну (гарячу) воду, 37% закладів використовують бойлери для підігріву гарячої води.

Відсутні централізовані водопостачання та водовідведення, проточна вода у 3-х (8 %) закладах освіти (Старосалтівська, Чкаловська селищні, Чугуївська міська громади).

Не створено умови для формування культури здорового харчування у здобувачів освіти (кількість умивальників не відповідає нормативам / не облаштовано диспенсери з рідким милом / відсутні паперові рушники або електрорушники) у 3-х (8 %) закладах освіти (Вільхівська, Наталинська сільські, Старосалтівська селищна ради).

Потребують оновлення меблі обідньої зали їдалень 4-х (11 %) закладів освіти (Наталинська сільська, Золочівська, Пісочинська селищні, Первомайська міська громади).

III. Інформатизація освітнього процесу та готовність до дистанційного навчання

Wi-Fi роутери та доступ до мережі Інтернет мають майже всі заклади освіти. У більшості закладів загальної середньої освіти наявні обмеження доступу персональних комп'ютерів до сайтів з небажаним змістом та використовується антивірусне програмне забезпечення.

13 (36 %) закладів загальної середньої освіти не забезпечені доступом до широкосмугового підключення до мережі Інтернет із швидкістю передачі даних 30-100+ МБіт/с (Вільхівська сільська, Золочівська, Чкаловська селищні, Південна, Чугуївська міські громади), у Комунальному закладі «Хорошівський ліцей Безлюдівської селищної ради» навчальні кабінети не підключені до мережі Інтернет та відсутній Wi-Fi.

Не обмежено доступ персональних комп'ютерів до сайтів з небажаним змістом у 13-ти (36 %) закладах освіти (Вільхівська, Олексіївська сільські, Старосалтівська, Чкаловська селищні, Південна, Чугуївська міські громади).

В 11-ти (30,6 %) закладах загальної середньої освіти не використовується антивірусне програмне забезпечення (Вільхівська сільська, Безлюдівська, Золочівська, Малоданилівська, Пісочинська селищні, Чугуївська міська громади).

Навчання педагогічних працівників щодо використання цифрових технологій під час дистанційного навчання у 2021 році не організовано у 2-х закладах загальної середньої освіти Чугуївської міської ради – Чугуївському ліцеї № 5 та Кам'яноярському ліцеї.

IV. Забезпечення безпечних умов навчання та безбар'єрність

Результати вивчення забезпечення безпечних умов навчання та безбар'єрності показали, що територія 32 (86,5 %) закладів освіти огорожена парканом, проте у 5-ти закладах він відсутній (Вільхівська, Наталинська сільські, Старосалтівська селищна ради), у 9-ти (24,3 %) – частково відсутній або пошкоджений та потребує

ремонту (Олексіївська сільська, Великобурлуцька, Дергачівська, Пісочинська, Старосалтівська, Чкаловська селищні, Чугуївська міська громади).

Територія 8-ми (21,6 %) закладів освіти доступна для несанкціонованого заїзду транспортних засобів (Вільхівська сільська, Пісочинська, Старосалтівська селищні, Харківська, Чугуївська міські громади). Недоступність приміщень для несанкціонованого доступу сторонніх осіб до приміщень встановлена у 89,2 % закладів освіти, проте не забезпечена у 4-х закладах (Вільхівська, Олексіївська сільські, Старосалтівська селищна, Харківська міська громада).

Майданчики для заняття спортом та фізичної активності облаштовано у 31 (83,8 %) закладі освіти, проте потребують таких майданчиків 6 закладів Вільхівської сільської, Чкаловської селищної, Дергачівської та Чугуївської міських громад.

Більшість закладів освіти (73 %) мають безпечну територію для фізичної активності учнів, проте:

- несправним є обладнання на території 4-х закладів (Вільхівська сільська, Старосалтівська, Чкаловська селищні громади);

- пошкоджене покриття майданчиків (у т. ч. асфальтове) та ями на території мають 6 закладів (Вільхівська сільська, Старосалтівська, Чкаловська селищні, Чугуївська міська громади);

- відсутнє спортивне обладнання та території Іванівського ліцею Чкаловської селищної ради Чугуївського району Харківської області;

- не облаштовано спуск до стадіону Комунального закладу «Вільхівський ліцей Вільхівської сільської ради Харківського району Харківської області»;

- нависають гілки дерев, не скошена трава (у т.ч. амброзія) на території Комунального закладу «Вільхівський ліцей Вільхівської сільської ради Харківського району Харківської області» та Старосалтівського ліцею Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області.

Три класні кабінети початкової школи Комунального закладу «Слобідський ліцей Вільхівської сільської ради Харківського району Харківської області» розміщені на цокольному поверсі.

Проблемою залишається безпека пересування учасників освітнього процесу в приміщеннях закладів освіти, а саме:

- не забезпечено безпечне неслизьке покриття ганку будівлі з рельєфним маркуванням, огороження і зручні поручні вздовж сходів у 3-х (8 %) закладах освіти (Вільхівська сільська, Харківська міська громади);

- відсутнє контрастне, рельєфне маркування на стінах та підлозі у приміщеннях 12-ти (32,4 %) закладів освіти (Вільхівська сільська, Безлюдівська, Великобурлуцька, Золочівська, Малоданилівська, Роганська селищні, Дергачівська, Первомайська, Харківська міські громади);

- відсутнє контрастне маркування ділянки поручня, які відповідають першій та останній сходинці маршу, у 9-ти (24,3 %) закладах освіти (Вільхівська сільська, Великобурлуцька, Пісочинська, Роганська, Чкаловська селищні, Дергачівська, Харківська громади);

- немає маркування контрастними рельєфними лініями пішохідних зон у приміщенні 9-ти (24,3 %) закладів освіти (Вільхівська сільська, Пісочинська,

Роганська, Старосалтівська селищні, Дергачівська, Первомайська, Харківська міські громади);

– не передбачено візуалізацію призначення приміщень у 4-х закладах освіти (10,8 %) (Вільхівська сільська, Пісочинська, Старосалтівська селищні, Харківська міська громади);

– відсутні вказівники у приміщеннях 15-ти (40,5 %) закладів освіти (Вільхівська сільська, Великобурлуцька, Пісочинська, Чкаловська селищні, Дергачівська, Південна, Харківська, Чугуївська міські громади), а в Комунальному закладі «Кутузівський ліцей Вільхівської сільської ради Харківського району Харківської області» надписи виконано російською мовою;

– захаращені коридори \ рекреації у 2-х закладах освіти Вільхівської сільської громади.

В усіх закладах освіти, крім Хотімлянського ліцею та Старосалтівського ліцею Старосалтівської селищної ради, облаштовані та використовуються лише внутрішні туалетні кімнати. При цьому, окремі внутрішні туалетні кімнати для хлопців та дівчат, працівників закладу освіти не облаштовані у 5-ти (13,5%) закладах освіти (Вільхівська сільська, Пісочинська, Старосалтівська, Чкаловська селищні, Чугуївська міська громади), а у Гонтарівському ліцеї Старосалтівської селищної ради та Базаліївському ліцеї Чкаловської селищної ради Чугуївського району всього одна туалетна кімната.

Більшість туалетних кімнат закладів освіти забезпечені всім необхідним, мають закриті кабінки та відповідну кількість унітазів, проте рідке мило та паперові рушники відсутні у санітарних вузлах 7-ми (18,9 %) закладів освіти (Вільхівська сільська, Старосалтівська селищна, Первомайська міська громади).

Туалетну кімнату для осіб з особливими освітніми потребами облаштовано лише у 7-ми (18,9 %) закладах освіти, при цьому в Комунальному закладі «Хорошівський ліцей Безлюдівської селищної ради» та Комунальному закладі «Березівська загальноосвітня школа I-III ступенів Пісочинської селищної ради» у таких кімнатах немає спеціального санітарно-технічного обладнання та кнопки виклику для надання допомоги.

Не облаштовані місця для відпочинку учнів у вестибюлі / коридорах 12-ти (33 %) закладів освіти (Вільхівська, Олексіївська сільські, Безлюдівська, Великобурлуцька, Пісочинська, Роганська, Чкаловська селищні, Дергачівська, Первомайська, Південна міські громади).

Можливість безперешкодного руху територією закладу забезпечено у 75,7 % закладах. Не створено відповідні умови (прохід без порогів, сходів та достатньо широкий для можливості проїзду візком, з рівним неушкодженим покриттям) у 9-ти (24,3 %) закладах освіти (Вільхівська сільська, Старосалтівська, Чкаловська селищні, Харківська, Чугуївська міські громади).

Також не забезпечується безбар'єрний доступ до будівлі та приміщень 16-ти (43,2 %) закладів освіти (пологий вхід / пандус / мобільні платформи; дверний прохід, що забезпечує можливість проїзду візком) (Вільхівська сільська, Великобурлуцька, Роганська, Старосалтівська селищні, Південна, Первомайська, Харківська, Чугуївська міські громади).

Приміщення та облаштування бібліотеки для проведення навчальних занять та культурно-освітніх заходів використовують 75 % закладів освіти. Не виконують ці функції бібліотеки 9-ти закладів освіти Вільхівської сільської, Старосалтівської, Чкаловської селищних, Чугуївської міської громад; при цьому приміщення бібліотек Південного ліцею № 2 та Будянського ліцею № 2 Південної міської ради мають занадто малу площу, а бібліотека Комунального закладу «Слобідський ліцей Вільхівської сільської ради Харківського району Харківської області» – лише книгосховище.

Бібліотеки 7-ми (19,4 %) закладів загальної середньої освіти потребують оновлення матеріально-технічної бази (Вільхівська сільська, Безлюдівська, Золочівська, Малоданилівська, Пісочинська селищні, Первомайська міська громади).

Слід зауважити, що на час відвідування був відсутній доступ до приміщення бібліотеки Хотимлянського ліцею Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області.

V. Організація освітнього процесу та реалізація Концепції «Нова українська школа»

У цілому в закладах загальної середньої освіти створюються умови для реалізації Концепції «Нова українська школа». Навчальні кабінети початкової школи обладнані згідно з чинними вимогами до засобів навчання та обладнання, з урахуванням вимог новітніх освітніх технологій і методів навчання у початковій школі, за винятком Комунального закладу «Вільхівський ліцей Вільхівської сільської ради Харківського району Харківської області», де навчальні кабінети початкової школи обладнані частково.

У більшості закладів навчальні приміщення, роздягальні, санітарні вузли для здобувачів освіти початкової школи є непрохідними, відокремлені та недоступні для користування здобувачами освіти інших вікових груп. У 7-ми (19,4 %) закладах освіти ці умови в цілому не дотримані (Вільхівська сільська, дотримані (Вільхівська сільська, Малоданилівська, Старосалтівська селищні, Чугуївська міська громади). Крім того, відсутні окремі туалетні кімнати для здобувачів освіти початкової школи в Іванівському ліцеї Чкаловської селищної ради Чугуївського району; деякі навчальні кабінети початкової школи Комунального закладу «Березівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Пісочинської селищної ради» розташовані в приміщенні базової та профільної школи; не відокремлені навчальні приміщення для здобувачів освіти 3-4 класів Південного ліцею № 2 Південної міської ради Харківського району та Комунального закладу «Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 175 «Кулиничівська» Харківської міської ради Харківської області»; роздягальня та санітарні вузли є спільними для всіх вікових груп здобувачів освіти Комунального закладу «Золочівський ліцей № 3» Золочівської селищної ради.

На території більшості закладів загальної середньої освіти (61 %) не обладнані майданчики для здобувачів освіти початкової школи (Вільхівська, Олексіївська сільські, Безлюдівська, Великобурлуцька, Золочівська, Малоданилівська, Пісочинська, Роганська, Старосалтівська, Чкаловська селищні громади, Первомайська, Південна, Харківська, Чугуївська міські громади).

У 15-ти (41,7 %) закладах освіти відсутня актова зала (Вільхівська, Наталинська сільські, Великобурлуцька, Малоданилівська, Старосалтівська, Чкаловська селищні, Дергачівська, Південна, Чугуївська міські громади), а у Комунальному закладі «Слобідський ліцей Вільхівської сільської ради Харківського району Харківської області» – спортивна (є лише спортивна кімната).

Не обладнані засобами навчання відповідно до освітньої програми навчальні кабінети:

- фізики – у 15-ти (41,7 %) закладах загальної середньої освіти (Вільхівська сільська, Безлюдівська, Золочівська, Малоданилівська, Наталинська, Пісочинська, Старосалтівська, Чкаловська селищні, Дергачівська, Південна міські громади);

- хімії – у 14-ти (38,9 %) закладах (Вільхівська сільська, Безлюдівська, Золочівська, Малоданилівська, Наталинська, Пісочинська, Старосалтівська, Чкаловська селищні, Дергачівська, Південна міські громади);

- біології – у 12-ти (33,3 %) закладах (Вільхівська сільська, Безлюдівська, Золочівська, Наталинська, Пісочинська, Старосалтівська, Чкаловська селищні, Дергачівська, Південна міські громади);

- географії – у 20-ти (55,6 %) закладах (Вільхівська, Олексіївська сільські, Безлюдівська, Великобурлуцька, Золочівська, Малоданилівська, Наталинська, Пісочинська, Старосалтівська, Чкаловська селищні, Дергачівська, Південна міські громади);

- іноземної мови – у 21 (58,3 %) закладі освіти (Вільхівська, Олексіївська сільські, Безлюдівська, Великобурлуцька, Золочівська, Малоданилівська, Наталинська, Пісочинська, Старосалтівська, Чкаловська селищні, Південна, Чугуївська міські громади);

- інформатики – у 3-х (8,3 %) закладах освіти (Базаліївський ліцей та Іванівський ліцей Чкаловської селищної ради Чугуївського району, Комунальний заклад «Березівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Пісочинської селищної ради»).

У 24-х (66,7 %) закладах загальної середньої освіти відсутні майстерні / кабінети трудового навчання (обслуговуючої праці) (Вільхівська, Олексіївська сільські, Безлюдівська, Золочівська, Малоданилівська, Пісочинська, Старосалтівська, Чкаловська селищні, Первомайська, Південна, Харківська, Чугуївська міські громади). Крім того, не використовується в освітньому процесі приміщення майстерень у Комунальному закладі «Слобідський ліцей Вільхівської сільської ради Харківського району Харківської області»; комбінована майстерня функціонує у Кобзівській гімназії Наталинської сільської ради Красноградського району; у майстернях Комунального закладу «Черкаськолозівський ліцей» Малоданилівської селищної ради на час відвідування тривали ремонтні роботи.

Лише в одному закладі загальної середньої освіти – Харківській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів № 160 Харківської міської ради – обладнано STEM-лабораторію.

Основні позитивні тенденції

1. Обладнання кабінетів початкової школи відповідно до Типового переліку засобів навчання та обладнання для кабінетів початкової школи, затвердженого

наказом Міністерства освіти і науки України від 07.02.2020 № 143, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11.03.2020 за № 258/34541.

2. Заміна технологічного обладнання харчоблоків та оновлення меблів у їдальнях.

3. Наявність централізованого водопостачання та водовідведення, проточної холодної та гарячої води та/або бойлерів.

4. Забезпечення гарячим харчуванням усіх здобувачів освіти.

5. Забезпечення їдалень, туалетних кімнат рідким милом та паперовими рушниками.

6. Підключення навчальних кабінетів до мережі Інтернет та наявність Wi-Fi-роутерів.

7. Проведення капітальних ремонтів спортивних зал.

8. Встановлення спортивних майданчиків зі штучним покриттям.

9. Реалізація міні-проектів в межах обласного конкурсу міні-проектів розвитку територіальних громад «Разом у майбутнє».

Основні проблемні питання, що потребують вирішення

1. Створення умов щодо недоступності території закладів освіти для несанкціонованого заїзду транспортних засобів.

2. Облаштування майданчиків для заняття спортом сучасним обладнанням та створення безпечних умов на території закладів освіти для фізичної активності здобувачів освіти.

3. Забезпечення безпечного пересування всіх учасників освітнього процесу приміщеннями закладів освіти.

4. Забезпечення безперешкодного руху територією, безбар'єрного доступу до будівлі, приміщень закладів освіти, пересування між поверхами осіб з особливими потребами.

5. Облаштування туалетних кімнат для осіб з особливими освітніми потребами.

6. Організація місць для відпочинку здобувачів освіти у вестибюлі / коридорах / рекреаціях закладів загальної середньої освіти.

7. Відокремлення навчальних приміщень, роздягалень, туалетних кімнат для здобувачів освіти початкової школи від приміщень базової та профільної школи.

8. Обладнання майданчиків для здобувачів освіти початкової школи.

9. Встановлення обмежень доступу персональних комп'ютерів до сайтів з небажаним змістом.

10. Відсутність доступу закладів освіти до ширококутного підключення до мережі Інтернет із швидкістю передачі даних 30-100+ МБіт/с.

11. Використання антивірусного програмного забезпечення.

12. Оновлення матеріально-технічної бази бібліотек та використання їх облаштування для проведення навчальних занять, культурно-освітніх заходів.

13. Створення умов для якісного навчання здобувачів освіти базової та профільної школи: обладнання сучасними засобами навчання відповідно до освітньої програми кабінетів фізики, хімії, біології, географії, іноземної мови, майстерень (кабінетів) трудового навчання (технологій).

14. Обладнання STEM-лабораторій у закладах загальної середньої освіти.